

Suvestinė redakcija nuo 2013-03-03

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [75-2997](#), i. k. 1072330ISAK003D-318

Nauja redakcija nuo 2013-03-03:

Nr. [3D-142](#), 2013-02-27, Žin. 2013, Nr. 23-1139 (2013-03-02), i. k. 1132330ISAK003D-142

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL BALŲJŲ RŪDŽIŲ *PUCCINIA HORIANA* FITOSANITARINIO TIKRINIMO IR
FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2007 m. birželio 29 d. Nr. 3D-318
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#); 2010, Nr. 12-559) 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

t v i r t i n u Baltųjų rūdžių *Puccinia horiana* fitosanitarinio tikrinimo ir fitosanitarijos priemonių naudojimo tvarkos aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 3D-318
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. vasario 27 d. įsakymo Nr. 3D-142 redakcija)

BALTŲJŲ RŪDŽIŲ *PUCCINIA HORIANA* FITOSANITARINIO TIKRINIMO IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Baltųjų rūdžių *Puccinia horiana* fitosanitarinio tikrinimo ir fitosanitarijos priemonių naudojimo tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) tikslas – nustatyti fitosanitarijos priemonių, siekiant aptikti baltąsias rūdis *Puccinia horiana*, nustatyti baltųjų rūdžių židinius, sustabdyti jų plitimą ir juos sunaikinti, tvarką.

2. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Baltosiomis rūdimis užkrėstas ūkis – ūkis, įskaitant visą jame naudojamą techniką, įrankius ir tarą, kurio nors vienoje chrizantemų šiltnamio ar jų lauko vietoje aptiktas baltųjų rūdžių židinis.

Baltųjų rūdžių apsauginė zona – chrizantemų šiltnamio teritorija, esanti 0,5 m spinduliu aplink baltųjų rūdžių židinį, ar chrizantemų lauko teritorija, esanti 2,5 m spinduliu aplink šį židinį.

Baltųjų rūdžių augalai šeimininkai – chrizantemos *Chrysanthemum* genties augalai, ant kurių gali būti aptikta baltųjų rūdžių *Puccinia horiana*.

Baltųjų rūdžių židinis – nustatytas chrizantemų šiltnamio arba jų lauko plotas, kuriame aptikta baltųjų rūdžių *Puccinia horiana*.

3. Kitos tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme (Žin., 1999, Nr. [113-3285](#); 2010, Nr. 12-559) vartojamas sąvokas.

II. BALTŲJŲ RŪDŽIŲ *PUCCINIA HORIANA* FITOSANITARINIS TIKRINIMAS

4. Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – tarnyba) pareigūnai atlieka baltųjų rūdžių augalų šeimininkų (toliau – augalai šeimininkai) fitosanitarinį tikrinimą:

4.1. vienerius metus prieš dauginimą du kartus vegetacijos metu vizualiai apžiūri augalų šeimininkų motines chrizantemas;

4.2. vieną kartą per mėnesį vegetacijos metu ir prieš augalų šeimininkų realizavimą vizualiai apžiūri augalų šeimininkų sodinamąją medžiagą;

4.3. du kartus vegetacijos metu ir prieš realizavimą vizualiai apžiūri augalų šeimininkų žiedus;

4.4. įtarus užkrėtimą baltosiomis rūdimis *Puccinia horiana*, ima ėminį laboratorinei ekspertizei atlikti pagal tarnybos direktoriaus tvirtinamą metodiką.

5. Augalų augintojas ar jo įgaliotas atstovas, pastebėję baltųjų rūdžių *Puccinia horiana* požymių, privalo nedelsdami pranešti tarnybai.

III. FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS BALTŲJŲ RŪDŽIŲ ŽIDINIO PLITIMUI KONTROLIUOTI

6. Gavę laboratorinės ekspertizės rezultatus, įrodančius augalų šeimininkų užsikrėtimą baltosiomis rūdimis, tarnybos pareigūnai nustato baltųjų rūdžių židinį (toliau – židinis).

7. Nustačius židinį, tarnybos pareigūnai privalo:

7.1. informuoti augalų šeimininkų augintoją apie laboratorinės ekspertizės rezultatus;

7.2. scheminiame plane „Akis“ (kompiuterinė programa, skirta darbui su skaitmeniniais

žemėlapiais) grafiškai pavaizduoti tikslią židinio ir baltųjų rūdžių apsauginės zonos (toliau – apsauginė zona) vietą. Jeigu atlikus kitą fitosanitarinį tikrinimą keičiasi židinio ir (ar) apsauginės zonos ribos, scheminiame plane tarnybos pareigūnas jas kiekvieną kartą turi pažymėti skirtingomis spalvomis;

7.3. atlikti fitosanitarinį tikrinimą židinyje ir apsauginėje zonoje;

7.4. nustatyti augalų šeimininkų, užkrėstų baltosiomis rūdimis *Puccinia horiana*, atsekamumą, išaiškinti jų judėjimą į baltosiomis rūdimis užkrėstą ūkį (toliau – užkrėstas ūkis), iš jo ar jame.

IV. FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS ŽIDINIUI NAIKINTI

8. Nustačius židinį, augalų šeimininkų augintojas arba jo įgaliotas atstovas, dalyvaujant tarnybos pareigūnams, privalo naudoti šias fitosanitarijos priemones:

8.1. ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo tarnybos pareigūno rašytinio nurodymo išrauti ir užkasti ne mažiau kaip 0,5 m gylyje visus židinyje ir apsauginėje zonoje esančius augalus šeimininkus, sudėtus į polietileninius maišus;

8.2. židinio ir apsauginės zonos paviršinį 30 cm dirvožemio sluoksnį šiltnamyje pakeisti nauju arba ne mažiau kaip 30 min. apdoroti vandens garais;

8.3. jeigu augalai šeimininkai augo vazonuose, vazonų substrato paviršinį 30 cm sluoksnį užkasti ne mažiau kaip 0,5 m gylyje. Jeigu paviršinio vazonų substrato sluoksnio atskirti neįmanoma, užkasti visą vazonų substratą su augalais šeimininkais vazonuose, sudėtuose į polietileninius maišus;

8.4. židinio ir apsauginės zonos paviršinį dirvožemio 25–30 cm sluoksnį lauke sukasti ar suarti.

9. Naikinant židinį, augalų augintojas ar jo įgaliotas atstovas privalo laikytis šių reikalavimų:

9.1. dėvėti vienkartinį apsiaustą, pirštines, avėti nuplaunamą avalynę;

9.2. šiltnamio konstrukcijas ir polietileninę dangą dezinfekuoti priemonėmis, kurių sudėtyje yra benzoinės rūgšties;

9.3. šiltnamio takelius, šiltnamyje naudotas transporto priemones, įrankius, tarą ir kitas priemones dezinfekuoti ne trumpiau kaip 5 min. 70 proc. spiritu ir (ar) dezinfekuoti priemonėmis, kurių sudėtyje yra benzoinės rūgšties, ir (ar) nudeginti atvira liepsna.

10. Kiekvieną kartą prieš įeinant į šiltnamį ir išeinant iš jo naudoti dezinfekavimo priemones rankoms, avalynei, naudotiems įrankiams ir tarai visą židinio naikavimo laikotarpį.

11. Draudžiama naudoti rezervuare ir specialiose valymo sistemose esantį vandenį pakartotinai laistant šiltnamyje augančius augalus šeimininkus.

12. Augalų liekanas, atsiradusias jų genėjimo metu arba išvalius šiltnamį, piktžolės sudėti į polietileninius maišus, išnešti iš šiltnamio ir sudeginti tam skirtoje, aplinkosaugos reikalavimus atitinkančioje vietoje arba užkasti.

13. Mažiausiai vienerius metus nuo židinio nustatymo į užkrėstą ūkį draudžiama įvežti ir jame įveisti augalus šeimininkus.

14. Židinio nustatymo metais iš baltųjų rūdžių *Puccinia horiana* neužkrėstų šiltnamio ar laukų plotų ar kitų užkrėsto ūkio šiltnamių ir laukų augalų šeimininkus žiedams galima išvežti ir realizuoti tik tarnybos pareigūnui pateikus fitosanitarinio tikrinimo išvadą, jei nėra nustatytas užsikrėtimas baltosiomis rūdimis *Puccinia horiana*.

15. Jeigu po vienerių metų nuo židinio nustatymo fitosanitarinio tikrinimo metu užkrėstame ūkyje židinių nenustatoma, apribojimai, nurodyti tvarkos aprašo 13–14 punktuose, nebetaikomi.

16. Augalai šeimininkai gali judėti ar būti realizuojami tik su augalo pasu, išduotu vadovaujantis Augalo paso išdavimo ir keitimo reikalavimų aprašu, Fitosanitarinių tikrinimų, siekiant Lietuvos Respublikos teritoriją ar jos dalį pripažinti saugoma zona, atlikimo reikalavimų aprašu ir Tam tikrų augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų vežimo saugoma zona reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-263 (Žin., 2003, Nr. [81-3711](#); 2010, Nr. [122-6214](#)).

17. Visi ūkyje vykdomi darbai (stebėjimai, purškimas, sunaikinimas, dokumentavimas ir kt.) turi būti registruojami augalų augintojo žurnale, kurį augalų augintojai ar jų įgalioti atstovai privalo pateikti tarnybos pareigūnų prašymu.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Asmenys, pažeidę tvarkos aprašo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-142](#), 2013-02-27, Žin., 2013, Nr. 23-1139 (2013-03-02), i. k. 1132330ISAK003D-142

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 3D-318 "Dėl Fitosanitarijos priemonių kovai su Puccinia horiana P. Henn. taikymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo